

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3SŽ/13/2011
Identifikačné číslo spisu:	9011010087
Dátum vydania rozhodnutia:	10.05.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumanu
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:9011010087.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a sudcov JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Jany Zemkovej PhD. v právnej veci žalobcu: JUDr. G. Q., O. XX, právne zastúpený JUDr. Michalom Vlkolinským, advokátom, Námestie SNP 17/29, 960 01 Zvolen, proti žalovanej: Slovenská advokátska komora, Kolárska 4, Bratislava, právne zastúpená JUDr. Evou Bušovou, advokátkou, Tobručka 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Slovenskej advokátskej komory, II. disciplinárneho senátu, č. DS II.-62/10: 1788/2010 zo dňa 01. marca 2011, jednomyselne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie Slovenskej advokátskej komory, II. disciplinárneho senátu pri Slovenskej advokátskej komore č. DS II.-62/10:1788/2010 zo dňa 01.03.2011 vo výroku, ktorým bolo žalobcovi uložené disciplinárne opatrenie - pozastavenie výkonu advokácie na tri roky a vo výroku o trovách konania podľa § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie.

Vo zvyšku žalobu z a m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozhodnutím č. DS II.-62/10: 1788/2010 zo dňa 01.03.2011 žalovaná podľa § 56 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) rozhodla tak, že žalobcu uznala za vinného z dôvodu, že :

1. v čase od 28.09.2008 do 31.12.2009 zamestnával v rozpore so zákonom o advokácii a Advokátskym poriadkom Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „advokátsky poriadok“) ako advokátskeho koncipienta JUDr. Q. V.,
2. že odmeňovanie advokátskeho koncipienta vykonával v rozpore s platnými predpismi a povinnosť

odvádzať odvody do príslušných subjektov advokát preniesol na advokátskeho koncipienta, a
3. že nezabezpečil financovanie školení advokátskeho koncipienta v súlade s predpismi advokácie.

Týmto konaním sa žalobca dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii, pretože závažným spôsobom porušil povinnosť advokáta uloženú v § 64 ods. 1, 2, 5 zákona o advokácii, § 31 a nasledujúcich Advokátskeho poriadku, a § 5 Uznesenia konferencie advokátov o výchove advokátskych koncipientov a ďalšom vzdelávaní advokátov, za čo mu bolo podľa § 56 ods. 2 písm. d/ zákona o advokácii uložené disciplinárne opatrenie - pozastavenie výkonu advokácie na tri roky.

Žalobca podal na najvyšší súd v zákonnej lehote žalobu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej, v ktorej namieta premlčanie skutkov, ktorých sa mal dopustiť. V zmysle ustanovení § 58 ods. 1, 2, 4 zákona o advokácii je pre podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania stanovená subjektívna šesťmesačná lehota počítaná odo dňa, keď sa oprávnený subjekt o disciplinárnom previnení dozvedel a objektívna dvojročná lehota počítaná odo dňa, keď k disciplinárnemu previneniu, skutku, došlo. Aj pre ustanovenie § 58 ods. 2 zákona o advokácii platí zásada, že subjektívna lehota môže začať plynúť neskôr, ako začala plynúť objektívna lehota, avšak plynutie oboch lehôt sa skončí najneskôr uplynutím lehoty objektívnej. V danej veci disciplinárne konanie začalo dňa 27.09.2010 podaním návrhu predsedu revíznej komisie. Disciplinárny senát v napadnutom rozhodnutí uviedol, že „... lehoty na disciplinárne konanie podľa § 58 ods. 2 zákona o advokácii vyhodnotil disciplinárny senát ako čiastočne zachované, keďže subjektívna lehota na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania začala revíznej komisii Slovenskej advokátskej komory plynúť najskôr dňa 08.04.2010 ...a najneskôr dňa 17.05.2010... a objektívnu lehotu počítal disciplinárny senát spätne odo dňa podania návrhu...“ Z uvedeného počítania lehôt vyplýva zrejma nesprávnosť, pretože počítať objektívnu lehotu spätne odo dňa podania návrhu a nie odo dňa disciplinárneho previnenia, t.j. skutku znamená jednoznačné porušenie ustanovení zákona o advokácii, advokátskeho poriadku, Trestného zákona a Trestného poriadku. Ak by pri skutku č. 1 a č. 2 aj došlo k disciplinárnemu previneniu, tak už pri vzniku pracovného pomeru, t.j. dňa 15.11.2007 objektívna lehota by uplynula najneskôr dňa 15.11.2009 (pracovná zmluva bola obligatórnou prílohou žiadosti o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov), teda návrh na začatie disciplinárneho konania bol podaný po uplynutí tejto lehoty. Pri skutku č. 3 by bolo možné počítať začiatok plynutia objektívnej lehoty od účasti advokátskeho koncipienta na jednotlivých školeniach v roku 2008, avšak dokazovanie týmto smerom nebolo realizované, preto sa možno prikloniť k tvrdeniu, že premlčacia lehota na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania už uplynula.

Žalobca ďalej uviedol, že jednotlivé skutky uvedené vo výroku rozhodnutia sú formulované všeobecne, bez uvedenia miesta, so širokým časovým rozpätím a spôsobom spáchania konkludentne, čo je v rozpore s § 20 ods. 3 Disciplinárneho poriadku Slovenskej advokátskej komory schváleného Konferenciou advokátov 19.06.2010 (ďalej len „disciplinárny poriadok“). Výrok musí presne označovať disciplinárne previnenie (skutok) a to nielen zákonným pomenovaním s právnou kvalifikáciou, ale aj s uvedením miesta, času a spôsobu spáchania.

Ku skutku pod bodom 1/, že v čase od 28.09.2008 do 31.12.2009 zamestnával v rozpore so zákonom ako advokátskeho koncipienta Q. V. uviedol, že doložením listinných dôkazov preukázal, že JUDr. V. zamestnával ako koncipienta na základe platnej, písomnej a určitej pracovnej zmluvy zo dňa 14.11.2007, na základe ktorej ho Slovenská advokátska komora (ďalej aj „SAK“) zapísala ako koncipienta. Senát prejednávajúci vec postupoval nesprávne, keď uzavrel, že JUDr. V. nevykonával koncipientskú prax v súlade so zákonom o advokácii a najmä s § 31 advokátskeho poriadku, a že v prípade pracovnej zmluvy ide o simulovaný právny úkon, a pritom neuvádza, ktorý úkon mal byť zastretý a simulovaný pracovnou zmluvou. Rozhodnutie o tom, či určitý právny úkon je simulovaným alebo nie nepatrí do právomoci žalovanej, ale všeobecných súdov v zmysle ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Pokiaľ by aj tvrdenia JUDr. V. o nevyplatení mzdy, pracovnoprávných nárokov, ako aj nákladov za školenia koncipienta boli pravdivé, mohol ich priamo oznámiť žalovanej, podať trestné oznámenie pre nevyplatenie mzdy alebo postupovať podľa § 69 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, resp. po skončení pracovného pomeru svoje nároky uplatniť v zmysle § 77 tohto zákona. Pokiaľ žalovaná v rozhodnutí poukazuje na tzv. stav závislosti žalobcu na koncipientovi, tak akékoľvek pochybnosti

vyvracia to, že s ním rozviazal pracovný pomer výpoveďou po zistení hrubo neetického správania.

Čo sa týka miesta výkonu práce, JUDr. V. pred disciplinárnym senátom dňa 01.03.2011 pravdivo uviedol, že vykonával koncipientskú prax v kancelárii v sídle žalobcu v O., ďalej v mieste svojho bydliska a v kancelárii žalobcu v X.. Advokátsky poriadok v § 31 ods. 1 upravuje, že advokát umožňuje advokátskemu koncipientovi primeraný výkon práce, a v tomto prípade je to nesporne pracovisko v X. a B., kde sa sústreďoval výkon prác. Mesto B. je uvedené aj v pracovnej zmluve, ktorú mala SAK k dispozícii už pri zapisovaní JUDr. V. za koncipienta žalobcu, a preto žalovaná nesprávne uznala za vinu okolnosť, že v pracovnej zmluve s JUDr. V. bol ako miesto výkonu práce uvedený B.. Nedostatok pracovnej zmluvy bol však už premlčaný, pretože pracovná zmluva s miestom výkonu práce B. bola uzatvorená dňa 14.11.2007 a prvý výrok rozhodnutia uvádza v čase od 28.09.2008 do 31.12.2009 (o tomto prípadnom nedostatku mala žalovaná vedomosť už odo dňa doručenia pracovnej zmluvy zo dňa 14.11.2007), keďže tvorila prílohu k žiadosti o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov. Dôkazy, ktoré mala žalovaná k dispozícii nesprávne vyhodnotila ako pravdivé napriek tomu, že vedela aj o neprijateľnom konaní JUDr. V. charakterizovanom ako „pokútnictvo“, a tiež v spise sa nachádzajúcu sťažnosť zo dňa 05.03.2010, v ktorej žalobca popísal odovzdanie výpovede z pracovného pomeru (vtedy koncipientovi JUDr. V. dňa 15.10.2009) priamo na pojednávaní na Okresnom súde Bardejov u sudkyne JUDr. Wagshalovej. JUDr. V. tam JUDr. Wagshalovej so zámerom zmariť zamestnávateľovi doručenie výpovede v zmysle Zákonníka práce (zamestnávateľ môže tiež doručiť zamestnancovi výpoveď' kdekoľvek bude zamestnanec zastihnutý) klamal priamo JUDr. Wagshalovej na pojednávaní, že nie je na pojednávaní ako koncipient, zamestnanec JUDr. Q., ale od klienta má plnú moc na zastupovanie ako fyzická osoba. Žalovaná mala tiež vedomosť o pokútnom zastupovaní klientov JUDr. V., napr. aj na pojednávaní dňa 10.11.2010 na Okresnom súde Bardejov u sudcu JUDr. Marcela Kirnága, kde protistranu v pracovnoprávnej veci zastupoval priamo člen Revízej komisie Slovenskej advokátskej komory JUDr. J. Q., advokát.

Ku skutku pod bodom 2/, že odmeňovanie advokátskeho koncipienta vykonával v rozpore s platnými predpismi a povinnosť odvádzať odvody preniesol na advokátskeho koncipienta uviedol, že v disciplinárnom konaní nebolo preukázané, aby odmeňovanie koncipienta riešil v rozpore s platnými predpismi. Mzdu za každý mesiac vyplatil, zdanil a daň, poistné a ďalšie odvody riadne poukázal. Všeobecné konštatovanie o odmeňovaní koncipienta je v rozpore s platnými predpismi, nepreskúmateľné a abstraktné na to, aby na jeho základe bolo možné rozhodnúť o vine a uložení disciplinárneho opatrenia. Povinnosť odvádzať odvody nepreniesol na koncipienta, ale ho v zmysle § 9 ods. 1 Zákonníka práce poveril, aby platby fyzicky odniesol a vložil na jeho zamestnávateľské účty v Sociálnej poisťovni a zdravotnej poisťovni Dôvera. Toto poverenie koncipienta neobmedzovalo v plnení pracovných povinností a príprave na povolanie advokáta. Skutočnosťou, že mzda bola vyplatená zamestnancovi pri začatí pracovného pomeru, neboli porušené žiadne ustanovenie Zákonníka práce, resp. ostatných pracovnoprávných predpisov, pretože JUDr. V. mal každý mesiac v deň splatnosti k dispozícii alikvotnú časť vopred vyplatennej mzdy, a bola tak vylúčená možnosť nedodržania splatnosti mzdy pre zamestnanca.

Postup žalovanej je nesprávny aj preto, že skúmala zákonnosť vedenia účtovníctva napriek tomu, že takáto kompetencia a právomocí jej neprináležia a podanie zo dňa 13.05.2010 disciplinárny senát nesprávne vyhodnotil ako priznanie sa ku skutkom. Pred podaním sťažnosti zo dňa 05.03.2010 potreboval zákonným spôsobom získať dôkaz o nedôveryhodnosti JUDr. V. pri opise skutočností počas pracovného pomeru, preto postupoval v súlade s § 119 ods. 3 veta prvá Trestného poriadku a JUDr. V. pár dní pred spísaním sťažnosti odovzdal väčší počet pokladničných dokladov opatrených rukou písaným textom na jednotlivých listoch: mzda za január 2009, mzda za február 2009 atď. s tým, že pre potreby dôkazu očakával, že nebude hovoriť pravdu ani orgánom Slovenskej advokátskej komory, čo sa aj stalo. Koncipientovi nič nedlhoval a po zistení hrubo neetického konania s ním ukončil pracovný pomer výpoveďou, osobne doručenou dňa 15.10.2009. Žalovaná si neoverila pravdivosť slov koncipienta na disciplinárnom pojednávaní dňa 01.03.2011, kde klamlivo opisoval konanie, pri ktorom mala účtovníčka Ing. V. spolu so žalobcom „...vyhotovovať v jeden deň účtovné doklady o poberaní miezd JUDr. V. za rok 2008...“. a aplikovala „prezumpciu pravdivosti slov svedka“ napriek tomu, že

jeho výpoveď (JUDr. V.) bola z obsahu spisu, jeho konania a dôkazov v zjavnom nesúlade s realitou. Žalovaná tak postupovala v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, a nesprávnym právnym posúdením veci nesprávne rozhodol o vine žalobcu vo vzťahu ku skutkom kladeným mu za vinu. Žalovaná tiež pochybila, keď konanie žalobcu posudzovala podľa znení jednotlivých právnych predpisov účinných v čase, keď sa o disciplinárnom previnení rozhodovalo, teda 01.03.2011. Pokiaľ ide o porušenie § 118 Zákonníka práce, disciplinárnemu senátu predložil dostatok listinných dôkazov na základe toho, že zamestnancovi mzdu vyplatil. Skutočnosť, ak niekto tvrdí, že mu nebola vyplatená mzda a napriek tomu niekoľko mesiacov pracoval, všeobecné súdy opakovane vyhodnotili ako nedôveryhodné tvrdenie, napr. rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 16Co 170/2008 zo dňa 28.08.2008.

K bodu 3/ žalobca uviedol, že nepostupoval v rozpore s vtedy účinným Uznesením Konferencie advokátov o výchove advokátskych koncipientov a ďalšom vzdelávaní advokátov z 19.06.2004. Z jeho záznamov, záznamov žalovanej a výpovede JUDr. V. je zrejmé, že sa zúčastnil všetkých predpísaných školení a náklady spojené s účasťou na nich mu zaplatil (cestovné, ubytovanie, stravu a ostatné výdavky s tým spojené). Tvrdenie JUDr. V., že nedostával mzdu, ale viac ako 2 roky bol zamestnaný u žalobcu, pričom okrem bežných výdavkov si hradil aj nie malé náklady spojené s jednotlivými školeniami, je nedôveryhodné. Obsah práce koncipienta bol totožný s obsahom práce ostatných koncipientov, JUDr. V. mal miesto výkonu práce v sídle advokátskej kancelárie a podľa potreby, nie však v súčte viac ako tri mesiace v kalendárnom roku, vykonával prácu aj na svojej domácej adrese. Žalobca viedol a riadil svojho zamestnanca v jednotlivých prípadoch, zabezpečoval jeho výchovu a prípravu v súlade s predpismi o advokácii a tvrdenie o odmeňovaní v rozpore s platnými predpismi a nezabezpečení financovania koncipientských školení nebolo preukázané.

Uložené druhé najzávažnejšie disciplinárne opatrenie - pozastavenie výkonu advokácie na 3 roky, je pre neho vzhľadom na jeho osobu, osobné a rodinné pomery, úctu k demokracii a právu, a na to, že v každej veci konal čestne a svedomito, jeho doterajší odborný rast, tvorivú prácu a profesionálny život, dôstojnosť, príkladnú činnosť advokáta v obvode Krajského súdu v Prešove neprimerané a likviduje všetko, čo svojou každodennou prácou a vedomosťami dosiahol pri skutočnosti, že neporušil svoje povinnosti ku klientom, ani orgánom štátnej a verejnej správy. Disciplinárne opatrenie nasledovalo len na základe ničím nepodložených obvinení vznesených zo strany bývalého zamestnanca, ktoré boli a sú vedené vidinou hmotného prospechu a neobstoja v konfrontácii s predloženými dôkazmi.

Žalovaná v písomnom vyjadrení navrhla žalobu zamietnuť. Uviedla, že pracovný pomer, ktorý uzavrel žalobca s JUDr. V. trval od 15.11.2007 (deň nástupu do práce) do 31.12.2009. Za nedôvodnú považuje námietku o nesprávnom posúdení plynutia objektívnej lehoty na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania, keď plynutie 2-ročnej objektívnej lehoty podľa § 58 ods. 2 zákona o advokácii nepočítal od 15.11.2007, ale späť od podania návrhu na začatie konania od 22.09.2010. Dôvodom na podanie návrhu bolo konanie advokáta znamenajúce porušovanie jeho povinností zakotvených v § 64 ods. 1, 2, 5 zákona o advokácii nielen v období od 15.11.2007 do 21.09.2008, ale i po tomto období do 31.12.2009, a preto bol návrh podaný v čase, keď objektívna lehota ešte neuplynula. Z vyjadrenia žalobcu na č.l. 56 sťažnostného spisu č. 108/1788/2010 vyplýva, že pracovná doba, teda týždenný pracovný čas JUDr. V. podľa § 85 Zákonníka práce nebol v pracovnej zmluve určený a žalobca nepreukázal, aby zamestnancovi jeho pracovný čas písomne oznámil. Toto je od 01.09.2007 dôležité z dôvodu, že podľa § 85 ods. 9 Zákonníka práce priemerný týždenný pracovný čas zamestnanca vrátane práce nadčas nesmie presiahnuť 48 hodín. Vo vyjadrení zo dňa 03.05.2010 na č.l. 58 Sťažnostného spisu žalobca tiež uviedol, že mzdu za 36 mesiacov (advokátsky koncipient musí absolvovať 3 ročnú prax, pokiaľ mu nie je do koncipientskej praxe započítaná iná právna prax, ak takú má) vo výške 420.000 Sk vyplatil naraz 14.11.2007 (deň uzavretia pracovnej zmluvy), o čom mal výdavkový pokladničný doklad, ktorý ale v januári 2008 nevedel dohľadať a preto po celý čas roku 2008 vyplácal zamestnancovi mzdu v termínoch podľa pracovnej zmluvy do 10. dňa v mesiaci za predchádzajúci kalendárny mesiac. V roku 2009 dohľadal výdavkový pokladničný doklad zo 14.11.2007, a preto v ďalšom období zamestnanec už nepreberal mesačnú mzdu, pretože tá už mohla byť znova účtovaná na základe výdavkového pokladničného dokladu zo 14.11.2007. Tento spôsob výplaty žalobca hodnotí ako neštandardný, ale správny, s čím sa však žalovaná nestotožňuje a považuje to za porušenie § 64 ods. 1

zákona o advokácii. Spôsob koncipientskej praxe koncipienta opísal žalobca vo svojom vyjadrení zo dňa 03.05.2010 a jej priebeh preukazuje, že neboli dodržané ustanovenia 6. časti Advokátskeho poriadku. Účelom koncipientskej praxe je dosiahnuť, aby sa advokátsky koncipient pod bezprostredným vedením advokáta naučil poskytovať právne služby tak, aby mohol po zložení odbornej advokátskej skúšky plniť povinnosti advokáta uvedené v § 18 ods. 1 a 2 zákona o advokácii, preto má vykonávať prax v sídle advokátskej kancelárie a pri poverení na vykonanie jednotlivého úkonu - lebo len pri jednotlivých úkonoch môže advokáta advokátsky koncipient zastúpiť - dostať pokyny priamo od advokáta a jemu hneď referovať, ako tento jednotlivý úkon vykonal. Vyžadovať plnenie tejto požiadavky je nevyhnutné v záujme ochrany klienta, ktorý udeľuje plnú moc advokátovi a jemu zveruje vedenie svojho prípadu. Ponechať na hodnotení koncipienta jeho oznámením, (v prípadoch, keď sa na koncipienta obrátili potenciálni klienti sami), že ide o jednoduché prípady a preto ich koncipient môže vybavovať sám, a advokát sa s klientom ani nemusí sám stretnúť (odpoveď žalobcu na otázku č. 4 vyjadrenia z 03.05.2010 č.l. 64 a 65 Sťažnostného spisu), prípadne sa advokát u koncipienta - ak prišli advokátovi listiny a urgencie zo súdov - ide informovať o stave tej ktorej koncipientom vybavovanej veci (odpoveď žalobcu na otázku č. 2 vyjadrenia z 03.05.2010 č.l. 64 Sťažnostného spisu), nie je takým priebehom koncipientskej praxe, ako mal zákonodarca na mysli, keď povinnú trojročnú koncipientskú prax uviedol ako jednu z podmienok pre zápis do zoznamu advokátov. Rozhodnutie II. disciplinárneho senátu, ktorý sa v podrobnom odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal všetkými skutkovými i právnymi aspektmi konania advokáta, či už ako zamestnávateľa advokátskeho koncipienta alebo advokáta, ktorému je podľa zákona o advokácii zverená príprava advokátskeho koncipienta na povolanie advokáta, je vecne správne a v súlade so zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd vecne príslušný na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, postupom podľa § 246 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 59 ods. 5 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii, na pojednávaní dňa 10. mája 2012 preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovanej v medziach žaloby a po oboznámení sa s vyjadreniami zástupcov účastníkov konania, obsahom pripojeného administratívneho spisu č. 62/10:1788/2010, obsahom rozhodnutia žalovaného č. DS II.-62/10:1788/2010 zo dňa 01.03.2011 a s obsahom pripojeného sťažnostného spisu č. 108/1788/2010 dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V intenciách vyššie citovaného ustanovenia musí súd preskúmať aj zákonnosť postupu správneho orgánu. Postupom správneho orgánu sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi.

Z obsahu predloženého spisového materiálu najvyšší súd zistil, že dňa 22.09.2010 podal predseda Revízejnej komisie Slovenskej advokátskej komory návrh na začatie disciplinárneho konania proti žalobcovi z dôvodu, že sa dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii konaním, bližšie uvedeným v návrhu doručeným žalobcovi dňa 30.09.2010, a ktoré konkrétne znamenalo porušovanie povinností zakotvených v ustanovení § 64 ods. 1, 2 a 5 zákona o advokácii, § 31 Advokátskeho poriadku Slovenskej advokátskej komory a § 5 Uznesenia konferencie advokátov. Na ústnom disciplinárnom pojednávaní žalobca uviedol, že v prípade pracovného pomeru uzavretého s JUDr. V. postupoval v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a ostatnými právnymi predpismi, dodržal splatnosť mzdy, jej dohodnutú výšku, mzdu vyplatil na celé obdobie koncipientskej praxe vopred a ak by aj skončil pracovný pomer skôr, mohol by vymáhať neodpracovanú mzdu ako bezdôvodné obohatenie. Týmto spôsobom chcel pracovnoprávny vzťah stabilizovať v záujme budúcej spolupráce. K otázke zaúčtovania výdavkového pokladničného dokladu na sumu 420.000,-Sk uviedol, že tento doklad bol dlhšiu dobu stratený, preto boli vystavované ďalšie doklady na mesačnej báze, avšak po jeho nájdení sa vystavené mesačné doklady neodúčtovali. Záver je taký, že každý mesiac bola zaúčtovaná len jedna suma. JUDr. V. na pojednávaní uviedol, že so žalobcom sa dohodol na tom, že mu nebude vyplácaná mzda, evidovaná bude iba minimálna mzda pre úrady a odvody si bude platiť vo svojej réžii. Žiadna mzda v priebehu pracovného pomeru mu nebola vyplatená. V prípade úspechu v súdnych sporoch

platila dohoda, že mu bude vyplatená odmena vo výške 50 % z odmeny dohodnutej s klientom. Za čas trvania pracovného pomeru mal vyplatených približne 200.000,-Sk až 300.000,-Sk. Počas svojej praxe vybavoval klientov, ktorých si zadovážil a oslovil sám, žalobca komunikoval len s niektorými, každú vec so žalobcom konzultoval a na jeho pokyn spracovával písomné vyjadrenia, ktoré pred odoslaním skonzultoval. Ku konfliktu uviedol, že žalobca ho sklamal, lebo v právoplatne vyhraných veciach mu odmietol vyplatiť dohodnutú odmenu a čo sa týka hradenia nákladov na školenia, všetky si hradil z vlastných prostriedkov, koncipientuskú prax vykonával väčšinou v B., tiež u žalobcu, a kanceláriu mali aj v X.. Advokátom sa chcel stať a mať splnené podmienky na skúšky aj za cenu takýchto atypických podmienok výkonu koncipientskej praxe. Vzťah so žalobcom bol vždy pracovný, nikdy nepripúšťal priateľský vzťah, pred uzavretím pracovného pomeru sa nenavštevovali, nemali bližší vzťah a spoločné záľuby.

Súčasťou disciplinárneho spisu sú listinné dôkazy, a to kópie rozpisov hovorov žalobcu, kópie účtovných dokladov za obdobie jednotlivých mesiacov, doklad na 420.000,- Sk (mzdy na obdobie 36 mesiacov), kópia registračného listu zamestnávateľa a registračného listu fyzickej osoby do sociálnej poisťovne, kópia ročného zúčtovania poistného na verejné zdravotné poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby za rok 2007, kópia evidenčného listu dôchodkového poistenia, kópia potvrdenia o nemocenských dávkach vyplatených Sociálnou poisťovňou, kópia rozpisu platieb a ich použitia Zdravotnej poisťovne Dôvera.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 SŽ/13/2011-48 zo dňa 14.07.2011 bola odložená vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného č. DS II.-62/10:1788/2010 zo dňa 01.03.2011 do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 SŽ/13/2011 z dôvodu, že žalobca pri okamžitom výkone rozhodnutia stráca zdroj príjmu, čo je radikálnym opatrením a má bezprostredný účinok na jeho majetkové a zárobkové pomery, z ktorých si zabezpečuje svoje životné potreby. Odložením vykonateľnosti sankcie do doby rozhodnutia súdu, vzhľadom na povahu skutku, nie je dotknutý oprávnený záujem, ktorý žalovaný chráni.

Advokátsky poriadok Slovenskej advokátskej komory je vnútorným predpisom, ktorý upravuje povinnosti advokáta vo vzťahu k advokátskemu koncipientovi v ustanovení § 31.

Podľa § 31 ods. 1 Advokátskeho poriadku, advokát alebo spoločnosť zabezpečuje koncipientovi, ktorého zamestnáva, počas výkonu koncipientskej praxe prípravu na povolanie advokáta. Vytvára mu na to vhodné podmienky a umožňuje mu primeraný výkon praxe.

Advokát alebo spoločnosť sú povinní zabezpečiť prípravu advokátskeho koncipienta, ktorého zamestnávajú, na výkon advokátskeho povolania. Na tento účel sú advokát alebo spoločnosť povinní dbať najmä na to, aby mal advokátsky koncipient zabezpečenú vyhovujúcu materiálnu technickú a priestorovú vybavenosť advokátskej kancelárie zodpovedajúcu príslušným predpisom a normám, ktoré upravujú pracovné podmienky. Výchova a prax advokátskeho koncipienta na výkon advokátskeho povolania je možná len v advokátskej kancelárii advokáta zamestnávajúceho advokátskeho koncipienta, pričom advokátsky koncipient môže vykonávať prax mimo sídla advokáta maximálne tri mesiace v roku. Advokát je povinný riadiť prácu advokátskeho koncipienta tak, aby bol pripravený vykonať úkony, ktorými ho advokát poverí. Advokát je povinný zabezpečiť advokátskemu koncipientovi prax vo všetkých právnych odvetviach pozitívneho práva, najmä občianskeho práva, obchodného práva, trestného práva a správneho práva, o čom je advokátsky koncipient povinný viesť primerané záznamy (§ 31 ods. 2 Advokátskeho poriadku).

Podľa § 31 ods. 3, 4, 5 Advokátskeho poriadku, advokát je povinný poučiť koncipienta o pravidlách výkonu advokácie. Advokát je oprávnený po predchádzajúcej príprave poveriť advokátskeho koncipienta vykonaním iba takého úkonu, ktorý je primeraný odborným schopnostiam a dĺžke praxe koncipienta. Koncipient nesmie bez predchádzajúceho súhlasu advokáta alebo advokáta - spoločníka prevziať zastúpenie alebo obhajobu.

Žalovaná ako samosprávna stavovská organizácia zriadená na základe zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení živnostenského zákona disciplinárnou komisiou rozhoduje - v disciplinárnych senátoch o disciplinárnych previneniach advokátov, euroadvokátov, advokátskych koncipientov, zahraničných advokátov a medzinárodných advokátov.

Disciplinárne konanie sa začína na návrh predsedu revízie komisie (§ 73) alebo ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“) (§ 58 ods. 1 zákona o advokácii).

Podľa § 58 ods. 2 zákona o advokácii návrh na začatie disciplinárneho konania možno podať do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa navrhovateľ dozvedel o disciplinárnom previnení, najneskôr však do dvoch rokov odo dňa, keď k disciplinárnemu previneniu došlo.

Podľa § 64 ods. 1, 2 zákona o advokácii, pracovný pomer advokátskeho koncipienta sa spravuje pracovnoprávnymi predpismi. Advokátsky koncipient vykonáva pod vedením a dohľadom advokáta, spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti, komplementára komanditnej spoločnosti alebo konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným právnou prax, ktorej účelom je nadobudnúť vedomosti a osvojiť si skúsenosti potrebné na výkon advokácie. Počas tejto praxe je advokát oprávnený poveriť advokátskeho koncipienta vykonaním jednotlivých úkonov právnych služieb, ktoré advokátsky koncipient robí samostatne.

Advokát, verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť alebo spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá zamestnáva advokátskeho koncipienta, je povinná vytvárať také pracovné podmienky, ktoré advokátskemu koncipientovi umožnia riadnu prípravu na povolanie advokáta. Advokátskemu koncipientovi sa umožní najmä účasť na školeniach usporiadaných komorou, riadna príprava na advokátsku skúšku, ako aj účasť na advokátskej skúške (§ 64 ods. 5 zákona o advokácii).

V preskúmvanej veci sa najvyšší súd primárne zaoberal námietkou žalobcu týkajúcou sa premlčania skutkov, ktorých sa mal svojím konaním dopustiť a nestotožnil sa s názorom žalobcu. Je nepochybné, že pracovný pomer medzi žalobcom a advokátskym koncipientom JUDr. V. trval od 15.11.2007 do 31.12.2009. V danom prípade boli predmetom disciplinárneho konania skutky, ktoré možno charakterizovať ako trvajúce, a preto plynutie objektívnej lehoty začalo skončením pracovného pomeru (31.12.2009) z dôvodu, že až do tohto dátumu si žalobca ako advokát svoje povinnosti neplnil. Keďže návrh na začatie disciplinárneho konania bol podaný dňa 22.09.2010 a žalobcovi bol doručený dňa 30.09.2010, objektívna lehota zostala zachovaná. Pokiaľ ide o subjektívnu lehodu, začala plynúť dňa 08.04.2010 doručením vyjadrenia JUDr. V. žalovanej.

Konanie žalobcu, konkrétne vyplatenie mzdy na celé obdobie koncipientskej praxe vopred (deň pred vznikom pracovného pomeru), považuje najvyšší súd za v rozpore s ust.

§ 129 ods. 1 Zákonníka práce, podľa ktorého mzda je splatná pozadu za mesačné obdobie, a to najneskôr do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca, ak sa v kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve nedohodlo inak. Ak bola celá mzda vyplatená deň pred vznikom pracovného pomeru, nemohla podliehať právnemu režimu následne uzavretej pracovnej zmluvy. Ide o vady v pracovnoprávnom postupe zamestnávateľa voči zamestnancovi, ktoré žalovaná správne kvalifikovala ako disciplinárne previnenie.

Takýto postup pri vyplácaní mzdy zamestnancovi na základe pracovnej zmluvy je neakceptovateľný (tri roky vopred), pretože vývoj pracovnoprávneho vzťahu do budúcnosti nemožno predpokladať. Z toho dôvodu treba súhlasiť so stanoviskom žalovanej.

K ďalšej námietke je potrebné poznamenať, že dohodnutým miestom výkonu práce v pracovnej zmluve bolo mesto B., ktoré nie je sídlom a miestom výkonu advokátskej praxe žalobcu. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca nezabezpečil svojmu zamestnancovi primeranú materiálno-technickú a priestorovú vybavenosť, preto v prejednávanej veci vznikajú oprávnené pochybnosti o tom, že žalobca kvalifikovane riadil výchovu, vzdelávanie a prax svojho koncipienta. V otázke zabezpečenia jeho

účasti na seminároch organizovaných Slovenskou advokátskou komorou nie je možné dokázať ani vyvrátiť tvrdenia žalobcu alebo JUDr. V., kto hradil a znášal tieto náklady, pretože žalobca nenavrhol žiadny relevantný dôkaz preukazujúci, že svojmu koncipientovi prispieval v súlade s vnútornými predpismi Slovenskej advokátskej komory na semináre organizované Slovenskou advokátskou komorou, a na druhej strane ani JUDr. V. nepredložil dôkaz o tom, že náklady spojené so školeniami koncipientov, ktorých sa zúčastnil, si hradil z vlastných prostriedkov.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania zdokumentovaného v spisovom materiáli niet pochýb o tom, že v tomto prípade obaja účastníci pracovnoprávneho vzťahu ignorovali dodržiavanie pravidiel stanovených právnym poriadkom a internými normami Slovenskej advokátskej komory v dôsledku čoho došlo nielen k porušeniu povinnosti advokáta vo vzťahu k zamestnancovi, ale aj jeho základných povinností, pretože pri výkone advokácie má postupovať tak, aby neznižoval dôstojnosť advokátskeho stavu a v záujme toho dodržiavať pravidlá profesijnej etiky.

Podiel zodpovednosti v danom prípade má aj advokátsky koncipient JUDr. V., ktorý akceptovaním žalobcom nastavených pracovných podmienok zanedbal svoje vzdelávanie a prípravu na povolanie advokáta. Ak mal eminentný záujem na tom, aby sa stal advokátom a to aj za cenu obchádzania právnych predpisov, prestal tým spĺňať jednu zo základných podmienok na zápis do zoznamu advokátov, a to podmienku bezúhonnosti (§ 3 ods. 4 zákona o advokácii), a keďže svoju koncipientsku prax bol ochotný vykonávať v rozpore s platným právom, vzniká pochybnosť, že bude čestne a svedomito plniť povinnosť advokáta.

V postupe žalovanej, ktorá z konania žalobcu vyvodila disciplinárne dôsledky opierajúc sa o výsledky kontroly zaznamenané v zápisniciach, senát vzhľadom na obsah spisu a skutkové okolnosti disciplinárneho previnenia podrobne uvedené v odôvodnení rozhodnutia, ktoré považuje za naplnené, nezistil rozpor so zákonom. Súd preto žalobu v časti o preskúmanie zákonnosti výroku o uznaní žalobcu za vinného z disciplinárneho previnenia zamietol.

Spornou otázkou podľa senátu však zostal druh a intenzita uloženého disciplinárneho opatrenia v kvalitatívnom pomere k porušeným povinnostiam advokáta. Zistené skutky disciplinárneho previnenia sa týkajú vzťahov advokáta a jeho koncipienta. Ide o vzťah súvisiaci s výkonom advokácie, ktorý však nie je priamym výkonom advokácie. Výkonom advokácie sa rozumie poskytovanie právnych služieb vo vzťahu k tretím osobám (§ 1 ods. 2 zákona o advokácii). Disciplinárne opatrenie spočívajúce v pozastavení výkonu advokácie má priamu súvislosť s výkonom advokácie. Len na ilustráciu ho možno prirovnať k trestu zákazu činnosti.

Určenie druhu uloženého disciplinárneho opatrenia nepodlieha voľnej správnej úvahe disciplinárneho senátu. Z obsahu administratívneho spisu nie je zrejmé dodržanie zásad pri ukladaní disciplinárnych opatrení (§ 56 ods. 3 zákona o advokácii).

Podľa § 56 ods. 3 zákona o advokácii disciplinárny senát pri ukladaní disciplinárneho opatrenia prihliada najmä na rozsah a povahu porušenej povinnosti, na spôsob konania, následok a mieru zavinenia.

V danom prípade nebola odôvodnená súvislosť pozastavenia výkonu advokácie s povahou porušenej povinnosti. Záonné kritéria pre uloženie disciplinárneho opatrenia sú uvedené demonštratívne. Pri výklade je potrebné dbať i na všeobecné princípy deklarované trestným zákonom v zásadách ukladania trestov. Napr. podľa § 34 ods. 3 Trestného zákona trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Analogicky v danom prípade treba zohľadňovať i záujem klientely advokáta.

Skutočnosť, že medzi povahu deliktu a jeho sankciou existuje vnútorný vzťah je napr. v prípade priestupkov a trestných činov vyjadrená v osobitných častiach zákona pri jednotlivých skutkových podstatách, určením druhu trestu k jednotlivým skutkovým podstatám. Okolnosť, že ide o disciplinárne previnenia neznamená, že tento princíp vnútorného vzťahu medzi povahou porušenej povinnosti a

ukladaným disciplinárnym opatrením nemusí byť dodržaný. Z pohľadu judikatúry ESLP všeobecné princípy trestania sú jednotné. Je len vyjadrením trestnej politiky zákonodarcu, ktorý kategorizuje jednotlivé delikty.

Z vyššie uvedených dôvodov sa senát najvyššieho súdu pri otázke uloženia disciplinárneho opatrenia nestotožnil s právnym názorom žalovanej a dospel k záveru, že nie je v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 56 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z.z., pretože takéto závažné opatrenia sa v zásade ukladajú v súvislosti s výkonom advokácie (v prípade žalobcu ide o vzťah advokát - advokátsky koncipient (resp. zamestnávateľ - zamestnanec) a trestanie musí byť primerané povahe porušenej povinnosti.

Žalovaná v konaní dostatočne neprihliadala a nezvážila povahu a intenzitu skutku, a preto vychádzajúc zo zásady, že uloženie disciplinárneho opatrenia má na žalobcu pôsobiť nielen sankčne, ale aj výchovne a preventívne treba zdôrazniť, že u žalobcu ide o prvé porušenie právnych predpisov, v dôsledku čoho existuje reálna možnosť jeho nápravy.

Z uvedených dôvodov posúdil najvyšší súd rozhodnutie žalovanej v časti výroku, ktorým bolo žalobcovi uložené disciplinárne opatrenie - pozastavenie výkonu advokácie na tri roky za nesprávne právne posúdenie vecí, preto v tejto časti rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou žalovanej, ktorá je viazaná právnym názorom súdu (§ 250j ods. 7 O.s.p.), vyhodnotiť rozsah a povahu porušenej povinnosti, prihliadnuť na spôsob konania, následok a mieru zavinenia žalobcu a vo veci opätovne rozhodnúť.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, v znení účinnom od 01.05.2011).

Vzhľadom na dôvody rozsudku súd nepriznal žalobcovi náhradu trov konania (§ 250k ods. 1 O.s.p.), keďže vo veci nemal plný úspech.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný